

Skov 201 – Vindum Skov

1. Rindbækdal og Gammelkær

Afd. 356abcde, 357ab (MOS – ha, RGR – ha, POP – ha, SØ – ha, ENG – ha)

Arealerne i Rindbækdalens bund mellem den nordvendte dalside og Dalsgårde Bæk har næsten overalt været tilplantet med gran. Størstedelen er afviklet indenfor de seneste år eller vil snart blive det. Nogle mindre områder er for længere siden sprunget i selvgroet skovmose. De private engparceller nord for bækken er åbne og afgræsses, ligesom distriktets del har været det til langt ind i 1900-tallet.

Hvor bækken gennem Kaskadedalen fra syd møder Rindbækdalen er den opstemmet i to kunstige søer. Omkring og mellem søerne er Kaskadedal visuelt spærret af en plantning af hybridasp i blanding med selvsået el og pil m.fl.

I Kaskadedal syd herfor ligger Gammelkær, som er en smukt beliggende natureng. Den er våd, vældpræget og domineret af lysesiv og mosebunke; størstedelen afgræsses.

De to søer er forsynet med stigbord af beton og udgør faunaspæringer i bækken gennem Kaskadedalen. Etablering af søerne har medført vandstandshævning i dele af den tidligere eng, hvilket vanskeliggør afgræsning.

Karsporeplanter	Rævehale, Eng- Star, Grå Sødgræs, Høj	Læbeløs, Krybende Mjødurt, Alm. Nælde, Stor Ranunkel, Lav Ranunkel, Nyrebladet	Træer og buske Asp, Hybrid- Birk, Dun- Bøg Eg, Stilk- El, Hvid- El, Rød- Gran, Rød- Hindbær Hvidtjørn, Engriflet Hyld, Drue- Pil, Grå- Pil, Øret Røn, Alm. Tørst
Mangeløv, Alm. Mangeløv, Bredbladet Mangeløv, Smalbladet Padderok, Skov-	Tokimbladede Anemone, Hvid Baldrian, Hyldebladet Brunrod, Knoldet Dueurt sp. Fladstjerne, Stor Fredløs, Alm. Kabbeleje, Eng-	Skovstjerne Skovsyre Snerre, Burre- Snerre, Kær- Syre, Alm. Tidsel, Kær- Vandkarse	
Enkimbladede Blåtop Bunke, Bølget Bunke, Mose- Dunhammer, Bredbladet Iris, Gul			

Floraliste fra skovmose i Rindbækdalen (afd. 356bc), SNS 30.05.2006

Karsporeplanter	Sødgræs sp.	Ranunkel, Lav	Træer og buske
Mangeløv, Bredbladet		Skovstjerne	Birk, Dun-
Mangeløv, Smalbladet	Tokimbladede	Skovsyre	Brombær
Padderok, Skov-	Brunrod, Knoldet	Skræppe, Kruset	Bøg
	Dueurt, Kær-	Skræppe, Butbladet	Eg, Stilk-
Enkimbladede	Dueurt sp.	Snerre, Burre-	El, Rød-
Andemad, Liden	Engkarse	Snerre, Kær-	Gran, Rød-
Bunke, Mose-	Fladstjerne, Stor	Sværtevæld	Hindbær
Dunhammer, Bredbladet	Fladstjerne, Sump-	Syre, Alm.	Pil, Grå-
Rapgræs, Alm.	Kørvel, Vild	Tidsel, Kær-	Røn, Alm.
Rørhvene, Eng-	Læbeløs, Krybende	Vandkarse	
Siv, Lyse-	Mælkebøtte sp.	Viol, Eng-	
Star, Alm.	Nælde, Stor	Ærenpris, Glat	

Floraliste fra den græssede del af Gammelkær, SNS 30.05.2007

Naturværdi: 3 Plejebenhov: 1

Målsætning: Genskabelse af et sammenhængende, afgræsset engstrøg fra Gammelkær til Rindbækdal og videre mod både øst og vest. Mindre partier med naturlig skov bevares som græsnings- og evt. stævningskov, men det prioriteres, at der skabes fuld visuel forbindelse mellem de to dale. De to søer sløjfes så bækken får frit løb og græsningsmulighederne forbedres.

2. Filsø

Afd. 387cd (SØ – ha, MOS – ha)

Filsø er en ganske lille, brunvandet sø omgivet af en ca. 100 meter bred hængesæk af tørvemos. Lokaliteten er en rest af det oprindelig langt større højmosekompleks Store og Lille Filsø Mose som, adskilt af Filsøtangen, udfyldte den østlige ende af Vindum Skov og strakte sig ind på naboarealerne nord og øst for skoven.

På et meget præcist og detaljeret skovkort fra 1885 ses, at mosekomplekset er forsynet med et omfattende system af veje og grøfter. Mosen er på kortet endnu ikke tilplantet, hvilket må være sket kort efter. Vejene er dels etableret ved opkastning af tørv, dels ved tilkørsel af sand og grus fra en række små udgravninger i mosens rand. Det hele ses stadig meget tydeligt i terrænet, hvorimod selve mosen er stærkt forandret efter at have båret tæt nåleskov i over 100 år. Tørven er således udtørret og sunket sammen og den oprindelige vegetation er skygget bort.

Den i dag bevarede del af mosen, selve Filsø, ser meget naturlig ud, men har oprindelig været afgravet for tørv, hvilket tydeligt ses af såvel ældre kort som af en gravekant, som afgrænser hængesækken mod den omgivende, udtørrede del af mosen. En hængesæk har på godt 100 år bredt sig over det meste af den opståede tørvegravssø, som i dag er reduceret til under 3% af sit oprindelige areal.

Heldigvis har en stor del af de plantearter, som man kan formode fandtes i den oprindelige mose, nået at finde voksesteder i den nydannede hængesæk, inden deres levedmuligheder i resten af mosen forsvandt.

Filsø rummer således en meget værdifuld vegetation med en række karakteristiske arter. Flere af disse er meget sjældne, således dyndstar, blomstersiv og i selve søen liden åkande.

Hængesækken angives at have været fuldstændig træfri i 1968, hvor der i dag er kraftig opvækst af især dunbirk. Den har været ved at tage overhånd, men efter en indledende rydning holdes opvæksten nu omhyggeligt nedskåret.

Karsporeplanter	Star, Grå	Soldug, Rundbladet	Tørvemosser:
Mangeløv, Smalbladet	Star, Næb-	Tranebær	<i>Sphagnum fallax</i>
	Vandaks, Svømmende	Åkande, Liden	<i>Sphagnum riparium</i>
Enkimbladede			
Blomstersiv	Tokimbladede	Træer og buske	Tidligere fundet
Blåtop	Bukkeblad	Birk, Dun-	Bunke, Bølget
Kæruld, Smalbladet	Bølle, Mose-	Fyr, Skov-	Hvene, Hunde-
Kæruld, Tue-	Dueurt, Kær-	Gran, Rød-	Fredløs, Dusk-
Næbfrø, Hvid	Hedelyng	Lærk	Gederams
Siv, Lyse-	Klokkelyng		Åkande, Gul
Star, Alm.	Kragefod	Mosser	Fyr, Bjerg-
Star, Dynd-	Revling	Jomfruhår, Alm.	<i>Drepanocladus fluitans</i>

Floraliste for Filsø med omgivende, åben hængesæk, SNS 30.05.2006 suppleret med oplysninger fra Mette Risager 1992 og 2006.

Naturværdi: 1 Plejebestand: 1

Målsætning: Bevaring af åben hængesæk ved bekæmpelse af træopvækst.

Bekæmpelse skal ske så hyppigt, at træerne endnu er helt små og derfor uden skade kan efterlades på mosen. Ved evt. større træer eller meget massiv opvækst skal materialet opsamles og fjernes helt fra mosen.

Mulighederne for at genoprette hele Filsø Mose er desuden ved at blive undersøgt (se nedenfor).

3. Tilplantede moser i Vindum Skov

Vindum Skov har været meget rig på mosefyldte lavninger, som alle er blevet omhyggeligt udgrøftet og tilplantet med nåltræ i sidste halvdel af 1800-tallet. Moserne vil blive genskabt i takt med, at de resterende bevoksninger afvikles. Genopretning af oprindelig vandstand vil dog enkelte steder kunne give problemer i forhold til private naboarealer; således er det ikke muligt at genskabe Smedemose i afd. 379 i fuldt omfang. I forbindelse med det største og vigtigste af moseprojekterne, genopretning af Store og Lille Filsø Mose, er der ved at blive gennemført en detaljeret forundersøgelse af de terrænmæssige og hydrologiske forhold.

Nedenstående liste angiver, i groft prioriteret rækkefølge, de største af moseprojekterne. Der findes desuden et stort antal meget små, udgrøftede moser, som kan genoprettes.

- 1. Store og lille Filsø Mose**, hovedparten af afd. 382-385, 387, 389
 - 2. Store Brøkggravmose**, afd. 380abf (er delvis genoprettet)
 - 3. Lille Brøkggravmose**, afd. 377ab
 - 4. Hvidemose**, hovedparten af afd. 368ad
 - 5. Mose i Rind Skov**, afd. 373c
 - 6. Folddalmose**, i afd. 361a
 - 7. Ørnemose**, i afd. 365a
 - 8. Smedemose**, afd. 397bc
-